

Opptak og plass som ikke tas fullt ut i bruk og tilskudd

Utdanningsdirektoratet har svart Fylkesmannen i Østfold på spørsmål om opptak i private barnehager og tilskuddsberegningen der plasser ikke tas fullt ut i bruk.

TOLKNINGSUTTALELSE | 13.03.2018

Gjelder

- [Forskrift om tilskudd til private barnehager - § 12 Rapportering av barn i private barnehager](#)
- [Barnehageloven - § 10 Barnehagemyndighetens ansvar](#)
- [Barnehageloven - § 16 Rett til plass i barnehage](#)
- [Barnehageloven - § 19 Kommunalt tilskudd til godkjente private barnehager](#)

Vi viser til henvendelse 8. mars 2018, der dere har spørsmål i tilknytning til opptak i private barnehager og tilskuddsberegningen der plasser ikke tas fullt ut i bruk. Vi gjengir spørsmålene og besvarer dem under.

Kan barnehager tilby plass fra den dato de faktisk har ledig kapasitet, eller er det foreldrenes ønske om oppstartsdato som bestemmer når de skal få tilbud om plass?

Kommunen har plikt til å tilby plass i barnehage til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen, jf. barnehageloven § 8 andre ledd. Etter § 12 a tredje ledd har barnet rett på en plass i en barnehage i kommunen. Barnet har imidlertid ikke rett på plass i en bestemt barnehage. En privat barnehage er ikke bundet av kommunens opptaksperiode eller av hvilke barn kommunen er forpliktet til å

tilby plass, med mindre barnehagen og kommunen har inngått en avtale om dette. Den private barnehagen kan selv fastsette opptakskrets og opptaksperiode i vedtektene, jf. § 7. En privat barnehage kan ta opp barn i løpet av året når den har ledig kapasitet, så lenge dette er innenfor det vedtektene åpner for, jf. § 7. Barnehagen kan prioritere å ta opp barn som kan starte fra tidspunktet barnehagen har ledig kapasitet.

Når foreldre har takket ja til plassen, og betaler for den, står de da fritt til å bestemme hvor mye de ønsker å benytte den uten at dette påvirker tilskuddet til barnehagen? Er det forskjell mellom rettighetsbarn og ikke-rettighetsbarn i dette tilfellet?

Kommunen har plikt til å tilby plass i barnehage til rettighetsbarn, og dersom foreldrene takker ja til barnehageplass, forutsetter barnehageloven § 12 a at plassen faktisk tas i bruk. Det er imidlertid ikke krav om at plassen må tas i bruk umiddelbart eller fullt ut. Kommunen kan ikke frata barna retten til barnehageplass, selv om plassen ikke brukes fullt ut. For eksempel kan foreldrepermisjon, arbeidstid og sykdom gjøre det upraktisk å bruke plassen fullt ut, og gjøre det nødvendig med mer fleksible ordninger.

Barnehageloven § 14 regulerer kommunalt tilskudd til private barnehager. Bestemmelsen er nærmere utfyllt av forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager. De private barnehagene har krav på tilskudd for det antall barn som er rapportert etter § 12. Det må avgrenses mot de tilfellene hvor den private barnehagen bevisst rapporterer om plasser som foreldrene ikke har intensjon om å benytte. Da det ikke er krav om at barnehageplassen må tas i bruk fullt ut etter barnehageloven § 12 a, kan kommunen ikke stille vilkår om at plassene må være tatt i bruk fullt ut, for at barnehagene skal få tilskudd for disse plassene.

Som vi viser til over, kan private barnehager ta opp barn som ikke har rett på plass etter barnehageloven § 12 a. Den private barnehagen kan bl.a. ha en annen opptakskrets enn kommunen, jf. § 7 og kan også ta opp barn som er under ett år. Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager skiller ikke mellom rettighetsbarn og ikke-rettighetsbarn. I begge tilfellene danner rapporteringen etter § 12 grunnlaget for tilskuddstildelingen og i begge tilfeller forutsetter forskriften at barna som rapporteres er innenfor barnehagens godkjenning.

Vår referanse: 2018/15696